

Advies

Zaaknummer 3220366

Recycleplan

Doelenboom

Programma

7	Volksgezondheid, duurzaam en schoon
---	-------------------------------------

Advies

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Het Recycleplan 2024-2030 vast te stellen;
2. De invoering van het plan volgens voorgestelde tweefasen aanpak te laten plaatsvinden:
 - I. Fase 1: We brengen onze inzamelmiddelen en methodieken op orde en kiezen voor de optie 'Aanpassen ophaalfrequenties' als serviceprikkel. Evaluatie: In 2026 evalueren we de eerste resultaten en hebben we de mogelijkheid om operationeel bij te sturen op knelpunten.
 - II. Fase 2: We voeren per 2027 recycle-tarief in, waarbij we de afvalstoffenheffing splitsen in een vast en een variabel deel afhankelijk van het aantal keren dat de inwoners het restafval aanbieden. Tevens voeren we de maatregel grof afval aan huis tegen betaling in.
3. De Hamster te actualiseren op basis van het scenario van de basisvariant
4. De kosten voor fase 1 te dekken uit de afvalstoffenheffing. Aanpassingen aan de budgetten en krediet voor de benodigde investeringen worden meegenomen in de programmabegroting.

Toelichting

Bijlagen

1. kadernota

Consequenties

Financieel	☒	Inkoop/Aanbesteding	☐	Belanghebbenden	☐
Personeel/Organisatie	☐	Deregulering	☐	Structuurvisie	☐
Juridisch	☐	Majeure risico's	☐		
Beleid	☒	Beheer	☐		

Het Recycleplan is het resultaat van de uitwerking van de 'Kaders Recycleplan', vastgesteld door de raad op 19 juli 2023. Het Recycleplan bevat maatregelen om de hoeveelheid restafval sterk te verminderen en afval beter te scheiden omwille van meer hergebruik. We zetten daarmee stappen richting een circulaire samenleving.

Recycle-plan

Samenvatting

Texel is een duurzame gemeente en heeft de ambitie om minder restafval te verbranden en zoveel mogelijk grondstoffen opnieuw te gebruiken. In mei 2023 heeft de raad hiertoe de 'Kaders Recycleplan' vastgesteld. Hierin is de ambitie vastgesteld om het restafval per inwoner per jaar drastisch te verlagen naar *30 kilo huishoudelijk restafval per inwoner per jaar* in 2030.

Op dit moment biedt de gemiddelde inwoner op Texel nog 236 kilo restafval per jaar aan. Meer dan 80% van dit afval zijn grondstoffen die opnieuw gebruikt kunnen worden als ze gescheiden worden ingezameld. Dit is niet alleen ongunstig voor het milieu, maar brengt ook onnodige kosten met zich mee. Door de landelijke heffingen (belasting op verbranding, en vanaf 2025 ook een heffing voor CO₂) nemen deze kosten voor het huidige beleid fors toe.

Gemeente Texel wil naar een circulaire samenleving en de kostenstijging zo beperkt mogelijk houden voor inwoners. Een beleid dat erop gericht is om minder restafval in te zamelen combineert deze beide doelen. De gekozen combinatie van het aanpassen van de ophaalfrequenties en de introductie van recycle-tarief levert zowel voor het milieu als voor de kosten het meest gunstige scenario op.

Gefaseerde aanpak

Er wordt een gefaseerde implementatie voorgesteld:

1. In Fase 1 worden de inzamelvoorzieningen op orde gebracht en maken we een start met een betere dataregistratie. Dit maakt het mogelijk om het huishoudelijk afval en het bedrijfsafval beter van elkaar te scheiden. We actualiseren het afvalbrengstation De Hamster naar de huidige eisen en maken het veiliger voor onze inwoners en de mensen die er werken. Daarnaast passen we de ophaalfrequenties aan en voeren we de landelijke verplichte inzameling van gft en etensresten bij de hoogbouw in. In 2026 evalueren we de eerste resultaten en kan er operationeel worden bijgestuurd bij knelpunten.
2. Vanaf 2027 voeren we het recycletarief in. Vanaf dat moment bestaat de afvalstoffenheffing uit een vast en een variabel deel. Het variabele deel is afhankelijk van het aantal keren dat inwoners hun restafval aanbieden. Inwoners krijgen hiermee invloed op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. Ook voor het grofvuil aan huis wordt een tarief ingevoerd. Voor specifieke groepen richten we maatwerk in.

De Hamster

Samen met HVC is er hard gewerkt aan een verbeterplan voor het afvalbrengstation De Hamster, op basis van de laatste stand van daadwerkelijke kosten en opbrengsten. We implementeren de actuele wet- en regelgeving. Centraal in dit scenario staat een goed resultaat op de afvalscheiding van de grove stromen. Ook implementeren we maatregelen voor de veiligheid van de bezoekers en het personeel. Uitvoering van dit plan is minimaal benodigd om De Hamster open te houden. De toegangscontrole regelen we in de toekomst door middel van pasjes.

Grof afval aan huis

Bij de inzameling van grof afval aan huis worden stromen ongescheiden aangeboden als restafval. In het inzamelvoertuig worden de stromen gekraakt en geperst. Hergebruik is hierdoor nauwelijks meer mogelijk; deze afvalstroom wordt bijna volledig verbrand. Dit zorgt voor hoge kosten en een lage milieuwaarde. Op het afvalbrengstation scheiden onze inwoners de grove afvalstromen in grondstoffen en kunnen ze opnieuw worden gebruikt. Daarom willen we het liefst dat alle inwoners hun grof afval naar het afvalbrengstation brengen en voeren we de tariefprikkel ook in op het grove afval. Dit betekent:

- De service van het laten ophalen van grof afval aan huis wordt in Fase 2 een betaalde service waarvoor de inwoners per keer € 20,- betalen.
- Het wegbrengen van de grove afvalstromen naar De Hamster blijft gratis voor inwoners die afvalstoffenheffing betalen.

Flankerend beleid en maatwerk

Voor inwoners die door ziekte onvermijdbaar restafval hebben nemen we aanvullende maatregelen. Ook houden we in het plan rekening met de kwijtscheldingen.

Recycle-plan

Argumenten tot advies

Trendbreuk

De Gemeente Texel is nog ver verwijderd van de VANG-doelstelling uit 2020 van maximaal 100 kilo huishoudelijk restafval per inwoner per jaar. Om een trendbreuk te bewerkstelligen is het van cruciaal belang om te kiezen voor een andere koers. Hiervoor is een gedragsverandering noodzakelijk.

Meedenken maatregelen

We hebben de inwoners gevraagd om hun mening te geven over manieren om het afval te verminderen, grondstoffen beter te gebruiken en de kostenstijging voor restafval te beheersen. Hiertoe heeft de gemeente een online vragenlijst uitgezet op Texel Spreekt. De resultaten van de vragenlijst zijn meegenomen in de totstandkoming van de voorgestelde maatregelen in het Recycle-Plan.

Twee Fasen Aanpak

Het Recycle-Plan gaat uit van een Aanpak in 2 Fasen. Hierdoor is er voldoende tijd om het beleid op een goede manier te verankeren in de eigen organisatie. Bovendien creëren we daarmee ruimte en draagvlak bij onze inwoners wat nodig is om te wennen aan de nieuwe spelregels voor het inzamelen van afval en grondstoffen op Texel. Op deze wijze stellen we een realistisch en haalbaar plan op voor Texel.

Evaluatie

Voorafgaand aan de start van Fase 2 evalueren we de resultaten van Fase 1. In deze evaluatie bekijken we de resultaten van het beleid, en doen we -waar nodig- voorstellen om knelpunten op te lossen. Ook hebben we op dat moment een beter beeld over de daadwerkelijke verdeling van huishoudelijk restafval en restafval dat wordt veroorzaakt door toerisme en bedrijfsmatige activiteiten. Bij de evaluatie zal een voorstel worden gevoegd op welke wijze we in Fase 2 omgaan met deze niet-huishoudelijke afvalstroom², op het gebied van dekking van de kosten, registratie en inzameling.

Alternatieven

Het Recycleplan 2024 - 2030 niet vast te stellen.

Vervolgens te kiezen voor de optie “Omgekeerd inzamelen” als serviceprikkel.

Hiermee wordt bedoeld dat we restafval in ondergrondse containers gaan inzamelen en de grondstoffen papier, groen (GFTe) en plastic (zover als dat kan) in de mini containers aan huis aan huis gaan ophalen.

Consequentie: De kosten van deze optie zijn hoger, omdat er voor deze optie fors veel extra ondergrondse containers moeten worden aangeschaft, geplaatst en onderhouden. Bovendien werkt deze serviceprikkel voor het verminderen van restafval alleen foolproof als de tariefprikkel ook is ingevoerd. Zonder tariefprikkel ervaren een deel van de inwoners deze prikkel als een

² Officieel is toeristisch afval geen huishoudelijk afval maar bedrijfsafval

serviceverbetering, en bieden ze in het restafval juist ook de grondstoffen aan in deze ondergrondse containers.

De optie van omgekeerd inzamelen kan een goede optie zijn voor de wat verdere toekomst en is met name aantrekkelijk als de tariefprikkel in ingevoerd en als de hoeveelheid restafval al fors is afgenomen. Dan hoeven er veel minder extra containers te worden geplaatst en dat betekent dat de kosten van dit scenario fors zullen afnemen.

Dan wel te kiezen voor de optie “Nascheiden” als serviceprikkel.

Consequentie: De optie van nascheiding (restafval en PBD bij elkaar) scoort voor de gemeente Texel niet goed. Nascheiding is met name een goede keuze voor gemeenten met veel hoogbouw die met bronscheiding geen goede resultaten boeken. In de gemeente Texel levert de introductie van nascheiding een negatieve impuls op voor de inzamelresultaten en de kosten ten gevolge van de naar verwachting al maar stijgende verbrandingsbelasting en CO2-heffing.

Of direct overgaan tot het invoeren van een tariefprikkel (recycle-tarief).

Consequentie: Het voordeel van direct overgaan tot het invoeren van recycle-tarief is dat de te nemen investeringen zichzelf direct terugverdienen, zowel op het gebied van milieu (vermindering van het aantal kilo restafval per inwoner per jaar en betere scheiding met als gevolg meer hergebruik) als op het gebied van kosten (lagere afvalbeheerkosten).

Nadeel van dit alternatief is dat dit in één keer om veel capaciteit van de eigen organisatie vraagt. Daarnaast is het risico dat de hoeveelheid aan wijzigingen in één keer niet meer behapbaar zijn voor inwoners, waardoor draagvlak ontbreekt.

Daarbij te kiezen voor de optie circulaire variant voor de inzameling op de Hamster.

Consequentie: De kosten voor het circulair maken van het afvalbrengstation zijn fors hoger dan de kosten voor de actualisatie van de bestaande dienstverlening. Omdat voor het circulair ambachtscentrum meer ruimte benodigd is, zal voor de het lokaal composteren van het groenafval, en het breken van het puin een alternatieve locatie moeten worden gezocht.

Daarbij geen grof afval ophalen tegen betaling in te voeren.

Consequentie: Door de invoering van het recycle-tarief niet te combineren met een tariefprikkel voor grofvuil, zullen inwoners proberen de ophaalservice voor grofvuil in te zetten om goedkoper van hun restafval af te komen.

Daarbij niet akkoord te gaan met de preventieve maatregelen en ondersteunend beleid.

Consequentie: Geen flankerend beleid zorgt voor minder draagvlak onder de inwoners, en kan ervoor zorgen dat bepaalde groepen onevenredig worden geraakt zonder dat ze dit door middel van gedrag kunnen veranderen.

Consequenties van het advies

- **Financiële uitwerking van het voorkeursadvies**

Met het advies wordt gekozen voor het inzamelsysteem dat het best in staat is om de stijging van de afvalstoffenheffing voor de toekomst te dempen.

De kosten zijn gebaseerd op drie onderdelen:

1. Welke investeringen nodig zijn bij de invoering
2. Welke eenmalige kosten er nodig zijn gedurende de invoering
3. Welke structurele kosten en baten er verwacht worden in een scenario. In deze structurele kosten zijn WEL de afschrijving en rente opgenomen van de investeringen maar NIET de eenmalige kosten.

De structurele kosten rekenen we op basis van 7000 aansluitingen om naar een bedrag per huisaansluiting om een beeld te krijgen wat het per huishouden betekent. Dit is niet één op één te vertalen naar het effect van de afvalstoffenheffing, omdat hierin ook zaken als toerekeningen, bedrijfsafval en kwijscheldingen worden verdisconteerd.

De gemeente Texel heeft als uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing dat deze 100% kostendekkend is. Dit betekent dat ook de eenmalige kosten worden berekend in de heffing, tenzij hierover alternatieve besluiten worden genomen. Dit betekent dat de raad er ook voor kan kiezen om de hogere kosten niet automatisch te verwerken in de heffing en hiervoor op andere wijze dekking te zoeken. Deze discussie is niet verwerkt in het Recycleplan, en verloopt via het reguliere besluitvormingstraject bij het vaststellen van de tarieven later dit jaar.

Raming Fase 1

De kosten uit fase 1 bestaan uit de maatregelen om de voorzieningen op orde te maken en wettelijke verplichtingen uit te voeren, alsmede de kosten voor het aanpassen van de inzamelfrequenties. Ook de kosten voor het flankerend beleid zijn opgenomen. De structurele baten worden veroorzaakt, doordat de kosten voor het verwerken van de grondstoffen lager liggen dan de verwerking van het restafval. Deze zijn meegenomen in deze raming. Dit betreft een raming, die gebaseerd is op de ervaringen in andere gemeenten.

	Kosten Structureel per woonhuisaansluiting	Kosten eenmalig Per woonhuisaansluiting
Voorzieningen op orde	€ 1,50	€ 7,50
Flankerend beleid	€ 8,50	€ 7,15
Aanpassen Inzamelfrequentie	€ 4,00	
Kosten Fase 1	€ 14,00	€ 14,65

Raming Fase 2

De kosten uit Fase 2 zijn ook afgezet tegen het basisscenario van de voorzieningen op orde. Het betreft de (eenmalige) koppeling van administratieve systemen om afrekenen op ledigingen mogelijk te maken, en de implementatie van grofvuil tegen betaling. In dit scenario is meegerekend welke effecten afrekenen heeft op de bezetting van de inzamelroutes, en het aanbieden van restafval en grondstoffen.

	Kosten Structureel per woonhuisaansluiting	Kosten eenmalig Per woonhuisaansluiting
Voorzieningen op orde	€ 1,50	€ 7,50
Flankerend beleid	€ 8,50	€ 7,15

Implementatie Recycletarief	-€ 8,00	€ 25,00
Kosten Fase 2	€ 2.00	€ 39,65

Dit betekent dat na de initiële eenmalige kosten in Fase 2 de structurele kosten voor inzameling en verwerking naar verwachting zullen afnemen.

Raming Aanpassing Hamster

De kosten per woonhuisaansluiting voor de aanpassingen aan de Hamster zijn geraamd op € 23.50-€ 27.50 structureel per woonhuisaansluiting

- **Beleidsmatige consequenties**

Invoering van dit plan vraagt om flexibiliteit en draagvlak bij zowel inwoners als de gemeentelijke organisatie.

Met het dit advies zijn we in staat komende jaren voor Texel de afvalgrondstoffeninzameling en verwerking efficiënt en effectief in eigen beheer uit te blijven voeren.

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3220366

recycleplan

Doelenboom

Programma

7	Volksgezondheid, duurzaam en schoon
---	-------------------------------------

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- De doelstelling de hoeveelheden restafval op Texel te verminderen naar 30 kg per persoon/per jaar in 2030 en de afvalgrondstoffenfracties op het eiland beter te scheiden vanuit vastgestelde milieu, kosten en service afwegingen.

Besluit

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. Het Recycleplan 2024-2030 vast te stellen;
2. De invoering van het plan volgens voorgestelde tweefasen aanpak te laten plaatsvinden:
 - I. Fase 1: We brengen onze inzamelmiddelen en methodieken op orde en kiezen voor de optie 'Aanpassen ophaalfrequenties' als serviceprikkel. Evaluatie: In 2026 evalueren we de eerste resultaten en hebben we de mogelijkheid om operationeel bij te sturen op knelpunten.
 - II. Fase 2: We voeren per 2027 recycle-tarief in, waarbij we de afvalstoffenheffing splitsen in een vast en een variabel deel afhankelijk van het aantal keren dat de inwoners het restafval aanbieden. Tevens voeren we de maatregel grof afval aan huis tegen betaling in.
3. De Hamster te actualiseren op basis van het scenario van de basisvariant
4. De kosten voor fase 1 te dekken uit de afvalstoffenheffing. Aanpassingen aan de budgetten en krediet voor de benodigde investeringen worden meegenomen in de programmabegroting.

Bijlagen

1. recycleplan

Raadsbesluit van : recycleplan

Bijlagen

1. Recycleplan 2024-2023
2. Evaluatie
3. Kadernota
4. Enquête

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 12 juni 2024,

De griffier,

De voorzitter